मैत्रावरुणर्वसिष्ठः।इन्द्रावरुणौ। त्रिष्टुप्।

पुनीषे वामरक्षसं मनीषां सोममिन्द्राय वरुणाय जुह्वत्।
घृतप्रतीकामुषसं न देवीं ता नो यामन्नुरुष्यतामभीके॥ ७.०८५.०१

सोमम्- रसम्। इन्द्राय- ईशनाधिदैवताय। वरुणाय- ऋताधिधिदैवताय। जुह्वत्- समर्पयन्। वाम्- युवयोरर्थे। घृतप्रतीकाम्- ज्योतिष्मतीम्। उषसं न देवीम्- उदयदेवतामिव स्थिताम्। अरक्षसम्- अस्वार्थाम्। मनीषाम्। पुनीषे- शोधयामि। ता- तौ। नः- अस्मान्। अभीके- अन्तिके। यामन्- शोभनमार्गे। उरुष्यताम्- रक्षतम्॥१॥

स्पर्धन्ते वा उ देवहूये अत्र येषु ध्वजेषु दिद्यवः पतन्ति।
युवं ताँ इन्द्रावरुणावमित्रान्हतं पराचः शर्वा विषूचः॥ ७.०८५.०२

येषु। ध्वजेषु- गतिशीलेषु उच्छ्रितेषु वा युद्धेषु। दिद्यवः- प्रहरणानि। पतन्ति- क्षिप्यन्ते। अत्र। देवहूये- साहाय्याय देवाह्वानयुक्ते युद्धे। स्पर्धन्ते- शत्रवोस्माभिः स्पर्धन्ते। इन्द्रावरुणौ। युवम्- युवाम्। तान्- अमून्। अमित्रान्- शत्रून्। हतम्- बाधयतम्। पराचः- पराङ्मुखान् कुरुतम्। शर्वा- हिंसकेनायुधेन। विषूचः- नानागतीन् कुरुतम्॥२॥

आपश्चिद्धि स्वयशसः सदस्सु देवीरिन्द्रं वरुणं देवता धुः।
कृष्टीरन्यो धारयति प्रविक्ता वृत्राण्यन्यो अप्रतीनि हन्ति॥ ७.०८५.०३

आपः- मूलशक्तिधाराः। स्वयशसः- स्वायत्तकीर्तयः। देवीः- द्योतनशीलाः। सदःसु- यज्ञेषु। इन्द्रं वरुणम्। देवता- देवौ। धुः- धारयन्ति। अन्यः- एकः। प्रविक्ता- पृथक्कृताः। कृष्टीः- प्रजाः। धारयति। अन्यः- इतरः। अप्रतीनि- अप्रतिगतानि। वृत्राणि- आवरणानि। हन्ति- नाशयति॥३॥

स सुक्रतुर्ऋतचिदस्तु होता य आदित्य शवसा वां नमस्वान्।
आववर्तदवसे वां हविष्मानसदित्स सुविताय प्रयस्वान्॥ ७.०८५.०४

Dr. Rangaji
WEBOLIM

सः- असौ। सुक्रतुः- शोभनसङ्कल्पः। ऋतचित्- प्रकृतिनियतिभूतसत्यस्य बोधकः। होता- स्तोता। अस्तु- भवतु। यः। आदित्या- अखण्डप्रकृतिजौ। वाम्- युवाम्। शवसा- बलेन। नमस्वान्- नमस्कारयुक्तः। हविष्मान्। अवसे- रक्षायै। आववर्तत्- आवर्तयति। सः। प्रयस्वान्- अन्नवान्। सुविताय- सुखाय। असत्- भवति ॥४॥

इयमिन्द्रं वरुणमष्ट मे गीः प्रावत्तोके तनये तूतुजाना।
सुरत्नासो देववीतिं गमेम यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०८५.०५
पूर्वं व्याख्यातम् (७.०८४.०५) ॥५॥

Dr. Ranganji

WEBOLIM